

τοθ Μιχαήλ Χούλη, Θεολόγου

Φιλοσοφική ανακολουθία, θρησκευτική μυθολογία, μυθιστορηματική φαντασία και συνωμοσία, κώδικες αποκρυφιστικοί και σύμβολα παρερμηνευμένα, μυστικές περγαμηνές και αθεμελίωτες ιδεολογίες, συνθέτουν στην εποχή μας το περιεχόμενο πολλών βιβλίων δια των οποίων επιχειρείται μια συσκότιση της υγιούς ιστορίας και παράλληλα μια έντεχνη και μεθοδευμένη προσπάθεια από ορισμένους κύκλους να ξαναγράψουν ύπουλα και λανθασμένα την ιστορία για να χτυπήσουν τις αξίες και τα υγιή νοήματα του χριστιανικού οικοδομήματος. Προτείνεται σήμερα μια εναλλακτική ερμηνεία της ιστορικής αλήθειας (στην ουσία πρόκειται για ψευδή επανερμηνεία της), με αθεϊστική, ορθολογιστική ή παγανιστική προσέγγιση ριζικών και φλεγόντων υπαρξιακών και οντολογικών ερωτημάτων, που αφορούν τις αρχικές ρίζες του Χριστιανισμού, το ποιόν και το πρόσωπο του Θεανθρώπου, τις αλήθειες της Εκκλησίας, την γνησιότητα της Αγίας Γραφής, την δήθεν παρασιώπηση των γνωστικών κειμένων, την ιστορική καταξίωση του Χριστιανισμού. Το γεγονός επιτείνεται από την αμάθεια, περιέργεια και σύγχυση που επικρατεί, αλλά και από τις πολλές εργασίες ψευτοειδικών ερευνητών οι οποίοι δεν διαθέτουν ίχνος εξειδικευμένης επιστημονικής γνώσης.

Βέβαια, όταν κάποτε ο Ιησούς αναρωτήθηκε μπροστά στους μαθητές του, λέγοντας: «Άραγε, όταν έλθει ο Υιός του Ανθρώπου (για να αποδώσει δικαιοσύνη), θα βρει την (ζωντανή) πίστη πάνω στη γη;» (Λουκ. 18,8), ασφαλώς γνώριζε καλά ότι ο ίδιος ήταν, είναι και θα είναι 'ΣΗΜΕΙΟΝ ΑΝΤΙΛΕΓΟΜΕΝΟΝ' (Λουκ. 2,34), δηλαδή σημείο αντιλογίας, διαφωνίας και κρίσης μεταξύ των ανθρώπων, αφού πάνω στον Ιησού Χριστό -ως άξονα, κέντρο και βάση της ιστορίας- και στο τι Εκείνος εκφράζει και εκπροσωπεί, στέκεται διαχρονικά όλη η ανθρωπότητα, αντλώντας νόημα και σκοπό από αυτό ακριβώς το ερώτημα.

Ποιος υπήρξε λοιπόν ο Ιησούς Χριστός, για τον οποίον καταναλώθηκαν τόσοι και τόσοι τόνοι μελανιού, στην προσπάθεια να προσεγγίσουν κάπως την μεγαλειώδη ύπαρξή του, τη διδασκαλία του και τα θαύματά του; Τι ήταν ο Υιός της Ναζαρέτ, τον οποίον ανήγγειλαν πάμπολλες προφητείες, εκατοντάδες χρόνια πριν γεννηθεί; Φανταστική επινόηση; Ένας απλός μαραγκός και τεχνίτης; Σπουδαίος φιλόσοφος; Κοινωνικός αναμορφωτής; Εξέχων προφήτης; Ή πράγματι Θεάνθρωπος; Στην εποχή Του, η πνευματικά πρωτόγνωρη διδασκαλία του κατά του φαρισαϊσμού, της τυπολατρίας, της έλλειψης αγάπης μεταξύ των ανθρώπων και υπέρ της αληθινής και καρδιακής λατρείας, χώρισε τους ανθρώπους σε ευνοϊκά και αρνητικά διακείμενους προς το πρόσωπό του. Η φυσική αδυναμία να κατανοήσουν λογικά το Θεανδρικό πρόσωπό Του, ο έλεγχος στην υποκρισία των θρησκευτικών ηγετών και η επαναστατικότητα της αγάπης προς τους εχθρούς που δίδασκε, οδήγησαν πολλούς σε αμφισβήτηση του μεγαλείου του. Πλήθος αιρέσεων, στη συνέχεια, ερμήνευαν διαφορετικά από την Εκκλησία την υπόστασή του, ενώ στα νεότερα χρόνια αμφισβητήθηκε η θεότητά Του από το Διαφωτισμό και από ορθολογιστές διανοούμενους, όπως ο Βολταίρος, Νίτσε, Ρενάν, Στράους κ.α.

Ο ίδιος γνώριζε καλά ότι θα πυροδοτήσει μια ατέλειωτη σειρά από αντιδράσεις μεταξύ των ανθρώπων στο όνομά Του. Και αυτό εννοεί, όταν προφητεύει: «μη

νομίσετε ότι ήρθα για να φέρω (μια ψευδή) ειρήνη πάνω στη γη» (Ματθ. 10, 34-36) και ακόμη: «φωτιά (ζήλο ή αντίθετα μίσος απέναντί μου) ήρθα να βάλω στη γη και τι άλλο θέλω αν τώρα έχει πλέον ανάψει» (Λουκ. 12,49). Πραγματικά, στο όνομα του Ιησού και στο τι εκείνος εκφράζει, προξενήθηκαν και προξενούνται σειρά αντιδράσεων, μεταξύ συγγενών, φίλων και αγνώστων, στο διάβα των αιώνων, αφού αναμοχλεύει άλλωστε υπαρκτά νοήματα που δύσκολα πυροδοτούνται προς συζήτηση και τοποθέτηση, λόγω της πεζής και ψυχρής καθημερινής ζωής πολλών. Ιδιαίτερα σήμερα, που τα εκρηκτικά προβλήματα, η κρίση και το άγχος για τον 'άρτον ημών τον επιούσιον', δεν αφήνουν να σκεφθούμε πολλές φορές παρά μόνο τον αγώνα προς επιβίωση.

Με τον όρο λοιπόν 'κώδικας Ιησούς' εννοούνται στο παρόν άρθρο όλα τα ιστορικά στοιχεία, οι αρχαιολογικές έρευνες και οι θεολογικές αλήθειες, δια των οποίων αποκαλύφθηκε στην ανθρωπότητα ότι ο Ιησούς ήταν, είναι και θα είναι, ο μονογενής Υιός του Θεού και ο Λυτρωτής του κόσμου.

Η ουσιαστική αυτή αλήθεια -που αφορά στην ποιότητα ζωής των ανθρώπων, τη σωστή κοινωνικότητα, την πρόοδο ατομική και πολιτισμική, την τελειοποίηση του προσώπου, αλλά και την αιώνια ζωή- όχι μόνο επισημαίνεται και προσφέρεται 2.000 χρόνια από την εκκλησιαστική συνείδηση και ζωή (μυστηριακή ζωή, υμνολογία, προσευχή, άσκηση και Αγία Γραφή), όχι μόνο βιώθηκε από τους αγίους, τους μάρτυρες της πίστεως και κηρύχθηκε δια των Πατέρων και Οικουμενικών Συνόδων, αλλά και προφητεύθηκε στις σελίδες της Παλαιάς Διαθήκης εκατοντάδες χρόνια πριν την έλευση του Υιού του Θεού, δια πολλών προφητειών που δεν αφήνουν ασυγκίνητο έναν υπεύθυνο ερευνητή της θείας συγκατάβασης.

Η αλήθεια του Ιησού Χριστού προσφέρεται σε όλους ανεξαιρέτως τους ανθρώπους, δεν αφορά σε απόκρυφες γνώσεις και γνωστικά σύμβολα, αγκαλιάζει όλη τη ζωή, θεωρητική και πρακτική, και βασίζεται πάνω στην αγάπη καθώς και την πίστη ότι ο Ιησούς είναι ο ενσαρκωμένος Θεός, που από άπειρη ευσπλαχνία έφτασε μέχρι σταυρικού θανάτου για να σώσει τα πλάσματά Του και να τα οδηγήσει στην αιώνια ζωή. Ο Χριστός λέει: «Εγώ αναγνωρίζω τα δικά μου πρόβατα κι εκείνα αναγνωρίζουν εμένα. Και θυσιάζω τη ζωή μου για χάρη των προβάτων» (Ιω. 10,14-15). Τα λόγια αυτά του Θεανθρώπου παραπέμπουν και σε άλλα λογικά(;) 'πρόβατα' (δανειζόμαστε την ποιμενική γλώσσα της εποχής Του που έχει έντονο συμβολισμό), που έχουν και εμπιστεύονται άλλους ποιμένες εκτός Εκκλησίας, οι οποίοι διδάσκουν αντίθετα από τη χριστιανική διδασκαλία. Αυτοί είναι όσοι ονομάστηκαν στο παρελθόν, και ονομάζονται και (ιδιαίτερα) σήμερα, ψευτοπροφήτες και ψευτοδιδάσκαλοι, που εισάγουν αιρέσεις απωλείας. Πολλοί απ' αυτούς εκμεταλλεύονται τον ανθρώπινο πόνο και παρουσιάζονται ως σύγχρονοι σωτήρες (και μεσσίες της Νέας Εποχής), ενώ «πουλάνε» (γιατί οικονομικά συμφέρει πολύ), με μορφή μεγάλων θρησκευτικό-εμπορικών και 'φιλοσοφικής αναζήτησης' εταιρειών και συλλόγων: Αποκρυφισμό, απαράδεκτες από την ιατρική θεραπείες, υποταγή στα άστρα και το υποτιθέμενο μέλλον μας, πνευματισμό, μετενσάρκωση, πίστη σε εξωγήινους 'σωτήρες', ψευδοψυχολογική ενίσχυση κ.λπ.

Πολλοί ακόμη, εκτός Χριστιανισμού, προσπάθησαν να εξηγήσουν ποιος ήταν και τι

έκανε ο Ιησούς, αλλά, όταν σκόνταψαν στον 'θεμέλιο λίθο' και την 'ακρογωνιαία πέτρα' που λέγεται 'Υιός του Θεού', ή την απέρριψαν (ορθολογιστές, αιρετικοί, άθεοι κ.λπ.) ή κατά τη διάρκεια της ζωής τους τη γνώρισαν και μεταμελήθηκαν και επέστρεψαν στην πίστη και την αναγνώριση της θεότητας Του. Αυτό συνέβαινε και συμβαίνει σε πολλούς επιστήμονες, άθεους στοχαστές, αγνωστικιστές δημοσιογράφους και ερευνητές, μάγους και αποκρυφιστές, που γνώρισαν και γνωρίζουν συνεχώς και εφαρμόζουν την ομορφιά και τη γλυκύτητα της διδασκαλίας Του και τον αγκαλιάζουν όχι μόνο ως διδάσκαλο, αλλά και με τα καρφιά Του, δηλαδή δεχόμενοι και τις ηθικές θετικές συνέπειες στη ζωή τους, την οικογένειά τους, την εργασία τους, τον κοινωνικό τους περίγυρο. «Αυτός θα γίνει αιτία να καταστραφούν ή να σωθούν πολλοί για να φανούν οι πραγματικές διαθέσεις πολλών» (Λουκ. 2,34-35), σύμφωνα με τα λόγια του Θεοδόχου Συμεώνος, αλλά και του Ψαλμού 67,19 που λέγει: «Στα ψηλώματα ανέβηκες, έπιασες αιχμαλώτους. Απ' τους ανθρώπους δώρα έλαβες και από τους αποστάτες, ώστε να κατοικήσουνε κι αυτοί στο Θεό κοντά, στον Κύριο». Τον οποίον Ψαλμό εξηγεί ο απ. Παύλος λέγοντας ότι ο Χριστός, που κατέβηκε (από τον) και ανέβηκε στον Ουρανό, είναι εκείνος που στον καθένα έδωσε ένα ιδιαίτερο χάρισμα, με το μέτρο που μόνο εκείνος και πάλι γνωρίζει (Εφεσίους 4,7-10). Ο Ιησούς ήταν, είναι και θα είναι, σημείο πίστης και απιστίας, εκκλησιαστικής ερμηνείας του προσώπου Του ή άρνησης και διαφωνίας και απόρριψης του εκκλησιαστικού κώδικα αναφοράς σ' αυτόν.

Τα μεγαλύτερα πνεύματα της ιστορίας έσκυψαν πάνω στο ερώτημα για το ποιος είναι ο Ιησούς. Εκατομμύρια άνθρωποι μαρτύρησαν αρνούμενοι να τον αρνηθούν. Μεγάλο πλήθος απλών ανθρώπων και διανοούμενων στοχαστών παραδέχθηκαν τη διδασκαλία Του και έκαναν υπαρξιακή και οντολογική στροφή 180 μοιρών. Μερικά σύγχρονα παραδείγματα: Η Doreen Irvin: βασίλισσα πρωτύτερα της μαύρης μαγείας, ο Antony Bloom: άθεος πριν δημοσιογράφος και μετέπειτα επίσκοπος, ο Flew: εξέχων φιλόσοφος, ο Lewis: επιφανής λογοτέχνης και διανοούμενος, ο Santage: αστρονόμος τιμηθείς με βραβείο Νόμπελ, ο Francis Collins: πολύ γνωστός γενετιστής. Και προς τα πίσω: Ο σπουδαίος Ρώσος λογοτέχνης Ντοστογιέφσκι, ο οξύνους φυσικομαθηματικός Πασκάλ, ο κορυφαίος ιερός Αυγουστίνος ως τρανταχτό παράδειγμα μεταστροφής στην εκκλησιαστική ιστορία, ο απ. Παύλος ο ιεραπόστολος της Οικουμένης, και τόσοι άλλοι «ων ουκ έστιν αριθμός», οι οποίοι αγκιστρώθηκαν από τη γλυκύτητα της διδασκαλίας του Ναζωραίου και την ομορφιά της Θεανδρικής Του υπόστασης. Σύμπασα η ιστορία έλαβε και λαμβάνει θέση ως προς τον κώδικά Του, δηλαδή όλων των στοιχείων που οδηγούν σ' αυτόν, απ' τη στιγμή που εμφανίστηκε στην ανθρωπότητα. Οι αιώνες διακηρύσσουν, σύμφωνα και με τον αρνητή Renan, πως αξιολογότερος Άνθρωπος δεν γεννήθηκε, αλλά ούτε και θα γεννηθεί πάνω στη γη.

Το ποιος είναι ο Ιησούς δεν είναι τελικά μόνο θέμα υποκειμενικής ερμηνείας, αλλά πιστή ακολουθία τού τι ο ίδιος είπε για τον εαυτόν του, τού τι δίδαξε στους αποστόλους και στο λαό, τι γράφει γι' αυτόν η Καινή Διαθήκη και τι πίστευε η πρωτοχριστιανική κοινότητα που είχε νωπό μπροστά της το κήρυγμά του, τα θαύματά του και την ανάστασή Του. Ακόμη, οφείλουμε να αντλήσουμε στοιχεία για τον 'κώδικα Ιησού' και το μυστήριο του προσώπου του από τη διδασκαλία των

αποστόλων για το Χριστό (αφού τον έζησαν πιο καλά από όλους), τα θαύματά τους (θα τους είχαν απορρίψει αν δεν συνέβαιναν στ' αλήθεια, αλλά και πάλι: αφού έκαναν τόσα θαύματα δεν μπορεί παρά να έλεγαν αλήθεια) και το μαρτύριό τους. Ο απ. Παύλος άλλωστε υπήρξε διώκτης των χριστιανών, ενώ έγινε χριστιανός τρία χρόνια περίπου μετά τα πάθη και την ανάσταση του Ιησού. Η μαρτυρία του επομένως είναι αληθινή.

Τα θαύματα, η προορατικότητα και η -ταυτόσημη με την αποστολική- διδασκαλία συγχρόνων επίσης αγίων (οσίου Δαυίδ, Παΐσιου, Πορφυρίου, Ιακώβου Τσαλίκη, κ.α.), καθώς και το αναλλοίωτο (και θαυματουργικό χάρισμα) των λειψάνων πολλών αγίων (ενδεικτικά: Διονυσίου, Σπυρίδωνα, Γερασίμου, Ιωάννου του Ρώσου κ.α.) αλλά και τμημάτων λειψάνων χιλιάδων αγίων (π.χ. Μαρίας Μαγδαληνής, Ιωάννου του Χρυσοστόμου, αγίας Θεοδώρας κ.λπ.), που διατηρούνται -εκκλησιαστικώς σημειολογικά- στους αιώνες και μυροβλύζουν (άνευ παρεμβάσεως ανθρωπίνης χειρός), καταδεικνύουν ότι ο 'κώδικας' του Ιησού, το ποιος είναι δηλαδή πραγματικά ο Χριστός, είναι θέμα μόνο εκκλησιαστικής ερμηνείας και ότι πέραν τούτου πέφτει κανείς σε διαστρέβλωση ή άρνηση της διαχρονικής αλήθειας της ιστορίας, που είναι η Θεολογία.

Ο Ορθολογισμός απέτυχε να βγάλει άκρη και να καταλήξει κάπου αναφορικά με την ιστορική ύπαρξη του Ιησού, τη διδασκαλία Του, τα θαύματά του, την ανάστασή του. Ο Χριστός στην Αίρεση αποδείχθηκε κατώτερος των περιστάσεων και αναγορεύτηκε ή ασθενής και «ψιλή» προσωπικότητα ή πνεύμα έξω και πάνω από τα ανθρώπινα, που κοντολογίς χρησιμοποίησε (και μόνο) ένα σώμα (το πρόσκαιρο σώμα του Ιησού) για να κηρύξει γνωστικές διδασκαλίες. Ο Ιησούς άλλωστε του Μονοφυσιτισμού υπήρξε είτε μόνο άνθρωπος (Νεστοριανισμός) είτε κυρίως Θεός, που απορρόφησε την ανθρώπινη φύση και άρα δεν λυτρώνει ολοκληρωτικά και οντολογικά τον άνθρωπο, παρά μόνο ηθικά και επιδερμικά.

Τέλος, η Εκκλησία αρνείται κάθε επιφανειακή και αποσπασματική ερμηνεία του προσώπου του Κυρίου (αίρεση) γιατί δεν σώζει τον άνθρωπο. Συμβολικά αυτό επισημαίνεται κατά τη Μικρά Είσοδο σε κάθε Θεία Λειτουργία: Ο ιερέας σηκώνει και μεταφέρει το Ευαγγέλιο από την Άγια Τράπεζα, και μέσω της πλαϊνής πύλης του ιερού (παραπόρτι), προς τους προσευχόμενους έξω πιστούς και στη συνέχεια εναποθέτει και πάλι το Ευαγγέλιο στη θέση του, δια της Ωραίας Πύλης. Αυτή η κίνηση και λειτουργική διαδρομή θέλει να μας διδάξει ότι μόνο η εκκλησιαστική ερμηνεία του Χριστού είναι η αυθεντική και ότι έξω από αυτήν ο Ιησούς Χριστός αποδυναμώνεται επικίνδυνα, αφού δεν προσφέρει αγιοπνευματική ζωή, αγιασμό και σωτηρία, παρά μόνο τόσες πλανεμένες απόψεις περί Αυτού, όσες και οι διάφοροι επίδοξοι, ιδιώτες ερμηνευτές του προσώπου Του ανά την ιστορία, που απέτυχαν να αξιολογήσουν σφαιρικά τη ζωή και το έργο Του.